

Nieuwsbrief Juni 2018

met energie aan de slag in je eigen buurt

Beste Heerlijk Recht bewoner,

In deze eerste nieuwsbrief informeren wij je graag over wat ons de afgelopen tijd rondom de energietransitie bezig heeft gehouden en wat er de komende periode op de agenda staat.

't Heerlijk Recht Duurzaamheidsmarkt

Datum: 20 September. Tijd: 19:30 – 21:30.

Locatie: Gemeentehuis Leiderdorp.

Aanmelden kan via ons mailadres: duurzaam@heerlijkrecht.eu.

Reserveer bovenstaande alvast in uw agenda! Een aantal leveranciers van zonnepanelen, zonneboilers en lucht/water warmtepompinstallaties komen hun visie met ons delen. Daarnaast zal er uitleg worden gegeven over de werking van de meegenomen apparatuur.

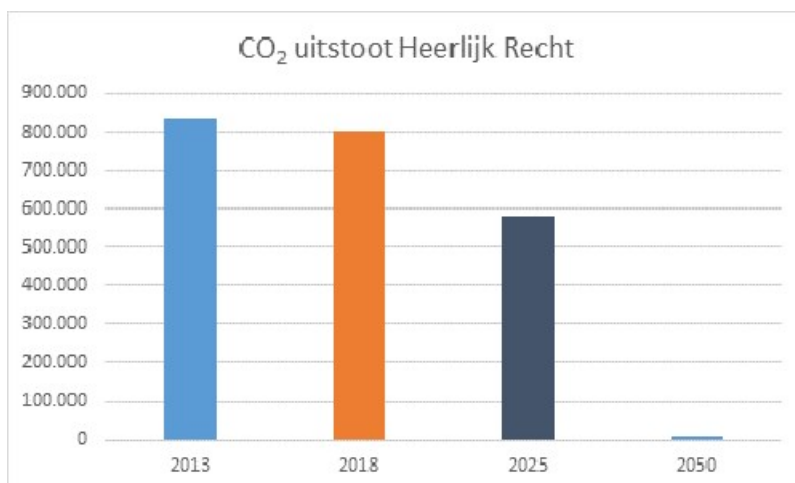
De firma Freek van Os uit Voorschoten is al bereid gevonden om aan deze informatieve avond deel te nemen. Ook de firma solar-leiden wil meedoen.

Het is tevens de bedoeling dat wij met de installateurs afspraken maken over collectieve inkoopmogelijkheden zodat zij ons hiermee in de toekomst gaan ontzorgen in het bestel- en installatieproces.

Activiteiten in Leiderdorp ook wij werken hier aan mee!

16 september Dag van het Park in de Houtkamp

Heeft u zonnepanelen? Begin dit jaar zijn wij gestart met het in kaart brengen van alle CO2 besparende maatregelen. Onze focus is momenteel nog vooral gericht op de zonnepanelen in onze wijk. Wij willen graag van iedereen die al in het bezit is van zonnepanelen de gegevens uit de onderstaande tabel ontvangen zodat wij per huis (anoniem) de besparingen in kaart kunnen brengen. Alvast dank daarvoor.

Doelstelling 30% minder CO₂ in 2025 (Dit bereiken wij al met 8 panelen per huishouden)

Woningnr	2017 (opbrengst in Kwh)	CO ₂ besparing (0,6kg/Kwh)	Aantal panelen	Kwh/paneel	Wp (Volgens leverancier)	Oriëntatie	Liggingshoek (schatting)	AanschafPrijs (excl. Btw)	Euro/kWh/jaar	(omslagpunt op te wekken, bij 21,8 eurocent) kWh	terug verdient tijd (jaar)
1	3.322	1.993	14	237	250	ZO	10°	€ 4.927	€ 1,48	22.599	6,80
2	9.597	5.758	40	240	250	ZO-NW	10°	€ 10.755	€ 1,12	49.336	5,14
3	6.141	3.685	18	341	327	ZO-ZW	30°	€ 10.965	€ 1,79	50.298	8,19
4	6.972	4.183	24	291	290	ZW	10°	€ 10.250	€ 1,47	47.018	6,74
5	7.007	4.204	24	292	290	ZW	10°	€ 10.250	€ 1,46	47.018	6,71
6	4.370	2.622	20	219	255	ZO	20°	€ 7.307	€ 1,67	33.518	7,67
7	4.350	2.610	18	242	270	NO	10°	€ 5.681	€ 1,31	26.060	5,99
8	3.200	1.920	13	246		NO	10°				
9	3.200	1.920	15	213	275	NW	10°	€ 3.936	€ 1,23	18.055	5,64
Totaal	48.159	28.895	234								

Een van onze buurtbewoners heeft zich onlangs via 'Vereniging Eigen Huis' ingeschreven voor de collectieve aankoop van 15 zonnepanelen. Volgens kenners een goede aanbieding die 21 procent onder de marktprijs ligt. Voor nadere informatie zie woningnummer 9.

De kosten gaan voor de baten uit. Groen is poen. Met andere woorden: duurzaamheid levert besparing op. Maar laten we eerlijk zijn, het is ook een investering. Wat heeft u allemaal nodig om duurzaam of zelfs gasloos te wonen? Tijdens de drukbezochte bewonersavond op 5 april bereikte ons meerdere malen de vraag: "wat gaat het ons kosten?" en "krijg ik alle kosten er ooit wel uit?"

De meeste vragen en antwoorden op een rijtje:

Ik wil mijn huis verduurzamen. Waar begin ik? Dat is de hamvraag voor iedereen. Het zal u vast niet verbazen dat er geen universeel antwoord is. Alles hangt af van hoe uw woning erbij staat. Vroeger, toen we overstapten van de kolenkachel naar de cv-ketel, hoefde er aan het huis weinig te veranderen. Er waren radiatoren en leidingen nodig; de ketel paste mooi op zolder of in een bezemhok. Bij de huidige energietransitie ligt dat totaal anders. Voor aardgasloze verwarming – waarbij we bijvoorbeeld warmtepomptechnologie toepassen met verantwoorde

energiekosten en een gegarandeerd comfort – hebben we goed geïsoleerde huizen nodig. Met een modern, energiezuinig ventilatiesysteem. En wat meer ruimte dan de plek van het huidige cv-toestel om de grotere onderdelen van zulke installaties kwijt te kunnen, zoals een warmwatervat.

Hoeveel moet ik investeren om aardgasloos te kunnen wonen? Het prijskaartje hangt af van wat er allemaal moet gebeuren en waar u voor kiest. Is het een modern, goed geïsoleerd huis, wellicht al met vloerverwarming en overal hoogwaardig glas? Dan kunt u vaak meteen investeren in een warmtepomp als aardgasloze warmteoplossing voor uw woning. De kosten voor een warmtepomp liggen tussen de 7.000 en 25.000 euro. Er zijn allerlei opties, met flinke prijsverschillen. Een lucht-watersysteem, of toch een (duurdere) water-waterinstallatie? Eentje die buiten staat, of eentje met een grondbron? Of misschien een warmtepomp die iets hogere temperaturen kan leveren, en dus geschikt is voor minder goed te isoleren huizen? Een hybride oplossing is met 5.000 à 7.000 euro een stuk betaalbaarder, maar dan blijft u wel aardgas gebruiken. U heeft dan een ‘kleine’ warmtepomp als aanvulling op de cv-ketel.

Kan ik mijn investering terugverdienen? Vooropgesteld: bij verduurzaming moet terugverdienen niet het belangrijkste argument zijn. Ten eerste omdat het ‘quitte spelen’ in veel gevallen lang kan duren of soms zelfs nooit plaatsvindt. Ook moet in de berekening de (toekomstige) woningwaarde meegenomen worden. Bovendien: de grootste winst ligt altijd in het verlagen of voorkomen van aardgasgebruik en schadelijke uitstoot.

Toch is terugverdienen wel degelijk een haalbare optie bij sommige investeringen. Zonnepanelen zijn het beste voorbeeld. De terugverdientijd kan daarbij zo’n zeven jaar zijn.

Hoeveel uitstoot en geld kan ik besparen? Wie overstapt van een cv-ketel naar een warmtepomp, kan zijn CO₂-uitstoot door verwarming wel zo’n vijf keer verkleinen. Dit houdt trouwens nog geen rekening met isolatiemaatregelen, die het verbruik verder doen dalen. Die CO₂-besparing is indrukwekkend en heel plezierig voor de planeet. Maar is dat ook vijf keer zo goed voor uw portemonnee? Niet per se. Want de elektriciteit die u gebruikt, is nu nog zo’n drie keer zo duur als aardgas. Simpel gezegd: om geld te besparen moet alles wat elektrisch is met de huidige prijzen ongeveer drie keer zo efficiënt werken dan iets wat met een hoog rendement op aardgas draait. Gelukkig is dat in een goed geïsoleerd huis zeker mogelijk. En zal de energierekening dus dalen, maar niet zo sterk als u misschien verwacht. Tenzij u de elektriciteit zelf opwekt via zonnepanelen. Dan gaat u serieus besparen, zowel in uitstoot als in kosten.

De ‘businesscase’ voor de warmtepomp zal dus steeds positiever worden naarmate de aardgasprijs gaat stijgen. En dat gaat zeker gebeuren, waardoor de financiële besparing zal blijven groeien.

Van welke keuzes krijg ik geen spijt? Spijt krijgen van een duurzame renovatie zal meestal te maken hebben met een slechte voorbereiding. Wie een warmtepomp in een tochtig huis zet, gaat zich een hoedje schrikken als de energierekening op de mat valt of krijgt het huis niet eens warm. Dus een goede voorlichting en voorbereiding is altijd stap één. Weet wat u koopt en wat het u gaat brengen.

Hybride oplossingen waarbij een 'kleine' warmtepomp naast een cv-ketel wordt toegepast, is een keuze die technisch vrijwel altijd goed te verdedigen is.

Moet ik me laten adviseren door een expert? Dat raden we u wel aan. Om goed te kunnen inschatten wat voor uw huis de beste aanpak en oplossingen zijn, is veel kennis van zaken nodig. Zowel op bouwtechnisch gebied als van de nieuwste energiesystemen.

Vriendelijke groet,
EnergieAmbassadeurs 't Heerlijk Recht

Richard Hilhorst
Doeszijde 5

Patrick Ploeg
Warmoesland 18

Volg ons ook op: www.Goedleiderdorp.nl en www.heerlijkrecht.eu.

Duurzaam Leiderdorp

Ambitie: 2050 volledig CO₂ neutraal

Tussenambitie: in 2025 CO₂ uitstoot gereduceerd met 30% (ten opzichte van 2013)

Om dit te bereiken zetten we in op nieuwe vormen van energie om CO₂ uitstoot te verminderen. **Wij gaan de uitdaging aan om de CO₂-uitstoot in Leiderdorp te reduceren tot nul in 2050.**

Hiermee zijn we in 2050 een **klimaatneutrale gemeente**. Dit doen we door o.a. te **investeren in duurzame energie** en ons voor te bereiden op **nieuwe vormen van mobiliteit**.

Door **afval als grondstof** te zien brengen we een circulaire economie op gang. Ook maken we ons dorp **klimaatbestendig** en we **vergroten onze biodiversiteit** door de hoeveelheid en diversiteit van groen en water uit te breiden.

Wij willen onze ambitie realiseren door in te zetten op: **meters maken, inspireren en innoveren.**

Om dit te kunnen bereiken is de duurzaamheidsagenda voor 2017-2025 verdeeld in vier thema's:

Energie

Per jaar **1,5%** energie besparen

30% minder CO₂ uitstoot in 2025 t.o.v. 2013

In 2025 wekken we **50%** meer duurzame energie op t.o.v. 2013

Meer bewustwording onder inwoners, ondernemers, organisaties en instellingen over het besparen en **opwekken van duurzame energie**

In 2025 zijn alle gemeentelijke gebouwen **CO₂ neutraal**

Afval

In 2020 wordt **75%** van het huishoudelijk **afval gescheiden** aangeboden.

Verminderen van de hoeveelheid **restafval** tot **30 kg** per inwoner per jaar.

Klimaatadaptatie en biodiversiteit

In 2019 hebben we **vier nieuwe locaties** door **stadslandsbouw**

Wij stimuleren particulieren en organisaties om **minder verharding in tuinen** aan te brengen.

In 2020 hebben we een **toename** van **5.000 m² (openbaar) groen**

De **watergangen** zijn beter op elkaar aangesloten en heeft voldoende capaciteit om water te bergen en af te voeren.

We stimuleren en inspireren onze omgeving om hun leefomgeving **groen en duurzaam** in te richten.

Mobiliteit

Schonerer lucht door het **terugbrengen** van de **CO₂**, NO_x en fijnstof van voertuigen.

Verhogen van het **fietsgebruik** voor korte afstanden tot 7,5 km met **10%**

Voorzien in een **dekkend netwerk** van opfiadpalen voor **elektrische voertuigen**

het gemeentelijke wagenpark is in 2025 **100% duurzaam**

